

Artikel van de maand – Mei 2012

Missiologische waarnemingen in het NT (10) – 2 Timotheüs

Door Dr. Steef van 't Slot

Paulus bad voortdurend voor Timotheüs.¹ Vooral nu hij gevangen zat, wetend dat hij niet meer vrij zou komen, werd het succes van zijn ‘zoon’s’ bediening nog belangrijker voor hem. Bidden wij net zo serieus voor onze zendingscollega’s als voor onze eigen bedieningen?

Paulus’ tranen waren wellicht over Timotheüs’ bediening in Efeze, waar hij tegenstand ondervond en kennelijk moeite had zijn gaven te gebruiken.² Paulus bemoedigde hem steeds, net als hijzelf, te lijden voor

het evangelie.³ Misschien vond hij dat een zware prijs.⁴ Ook was hij gewend in Paulus’ team te werken en vond hij het mogelijk moeilijk alleen te werken.

De verzen ‘wakker de gave aan’, ‘God gaf ons geen vreesachtige geest’, ‘schaam u niet voor het getuigenis van onze Heer’ en ‘lijd met mij verdrukking’⁵ geven aan dat Timotheüs niet zo vrijmoedig was als Paulus en zich wellicht minderwaardig voelde.⁶ De aanmoediging het werk van een evangelist te doen⁷ suggereert dat hij daarin tekort schoot. Was dat omdat ‘allen in Asia het woord van de Heer al gehoord hadden’, of omdat Paulus het evangelie gepredikt had van Jerusalem tot Illyricum?⁸ Beschouwde Timotheüs de grote opdracht als al voltooid? Vergat hij dat er nog ‘verder weg gelegen gebieden’⁹ beëvangelseerd moesten worden?

Vervolgens zien we een mooi voorbeeld van zendelingen­zorg.¹⁰ Onesiforus was mogelijk één van de huisgemeente­leiders in Efeze. Hij hielp zendelingen graag met wat ze nodig hadden: fysiek, geestelijk of emotioneel. Hij voorzag Paulus van zulke hulp als hij er was, maar reisde zelfs naar Rome, om zeker te zijn dat er goed voor hem gezorgd werd. Deze verzen leren ons dat: zendelingen zorg behoeven (‘hij bemoedigde mij’); de Heer beloont het (‘barmhartigheid bewijzen’); zendings­zorgers identificeren zich met werkers (‘schaamde zich niet’); het moet regelmatig gebeuren (‘vaak’); zendings­zorgers moeten zich offers getroosten (‘hij zocht ijverig’); zij volharden (‘tot hij mij vond’); zendings­zorg kost tijd en geld.

Paulus bedreef evangelisatie en gemeentestichting, maar recruteerde ook medewerkers, als Titus, Timotheüs, Tychicus, enz. Zijn voorbeeld was niet alleen zelf te werken – wat vrucht *toevoegt* – maar ook anderen daartoe aan te moedigen, wat vrucht *vermenigvuldigt*. Toen hij

¹ 2 Tim. 1:3b

² 1:4a; 1 Tim. 4:12a; 1:18; 4:14,15; 2 Tim. 1:6-8a; 4:5

³ 4:8b; 2:3; 3:11,12

⁴ In 3:11 herinnert Paulus Timotheüs aan de vervolging, als beschreven in Hand. 13 & 14

⁵ 1:6-8

⁶ 1 Tim. 4:12a

⁷ 2 Tim. 4:5

⁸ Hand. 19:10 en Rom. 15:19 respectievelijk

⁹ 15:23,24; 2 Cor. 10:16

¹⁰ Ook in ‘t Nederlands wordt meestal over ‘member care’ gesproken, zie 2 Tim. 1:16-18

schreef ‘wat je van mij gehoord hebt ... vertrouw dat toe aan *betrouwbare* mensen, die *bekwaam* zijn ook *anderen* te onderwijzen’,¹¹ doelde hij ook op gemeente-mobilisatie en personeelswerving voor plaatselijke evangelisatie en interculturele *zending*.

Paulus geeft drie analogieën met zendingswerk.¹² *Eerst* zegt hij over een soldaat dat die zich niet zou moeten bezighouden met zijn levensonderhoud, maar zijn commandant moet dienen. Teveel zendingen moeten dat wel, bijvoorbeeld in een seculiere baan, omdat hun kerken hen onvoldoende ondersteunen. *Vervolgens* zegt hij dat een atleet ‘wedstrijdregels moet eerbiedigen’. In de zending kunnen veel regels gebroken worden: je eigen koninkrijk bouwen,¹³ eer opeisen voor succes in het werk¹⁴ en de bediening misbruiken voor financiële winst.¹⁵ Oftewel, dingen *nemen* in plaats van die door Gods genade te *ontvangen*. *Tenslotte*, een boer hoort als eerste zijn deel van de oogst te ontvangen. Daaronder wordt vaak alleen de hemelse beloning verstaan, maar het kan ook een redelijke *materiële* beloning inhouden.¹⁶

Paulus zegt dat het Woord niet geketend is.¹⁷ Dat is zowel *geestelijk*¹⁸ als *fysiek* waar: hij was geketend, maar zijn medewerkers niet, en dankzij zijn visie om vrucht te vermenigvuldigen door collega’s te recruterend, verspreidde het Woord zich vrijelijk door *hun* bediening.

Sommige van Paulus’ medewerkers, Demas en mogelijk Phygellus en Hermogenes, hadden toegegeven aan verleidingen,¹⁹ die erg sterk waren in Romes wereldlijke, urbane omgeving.

Hoewel Crescens, Titus en Tychicus naar andere gebieden vertrokken waren en Lukas bij Paulus was, miste hij hen toch als vrienden, en vroeg om meer gezelschap.²⁰ Het is mooi, te zien dat hij om Johannes Markus vroeg, met wie hij niet meer had willen werken, sinds Markus de bediening 18 jaar eerder verliet,²¹ maar daarin nu teruggekeerd was. Tychicus, nog een trouwe dienstknecht²² werd door Paulus meermaals op reis gestuurd, om diens brieven bij de kerken te bezorgen. Hij had met Paulus gereisd op diens laatste reis naar Jeruzalem;²³ werd van Rome naar Efeze gestuurd tijdens Paulus’ eerste gevangenschap²⁴ en – mogelijk tijdens dezelfde reis – naar Colosse, met Onesimus²⁵ om Paulus’ brief naar Filemon te brengen. Misschien bezocht hij Titus op Kreta.²⁶ Paulus’ versie van zendingslogistiek!

‘Alexander de kopersmid deed ... veel kwaad’. Paulus waarschuwt Timotheüs voor hem.²⁷ Is het juist collega’s te waarschuwen tegen tegenstanders op het zendingsveld? Jezus

¹¹ 2:2 (mijn cursivering)

¹² 2:4-7

¹³ Zie bijv. Hand. 8:13-24: Simon, eerst tovenaars, nu christen, wilde macht – maar ontving in plaats daarvan een vermaning. We zien iets vergelijkbaars in Filip. 1:15,17a: ‘Christus prediken uit afgunst en rivaliteit’

¹⁴ Jes. 42:8 ‘Ik geef Mijn glorie aan geen ander’

¹⁵ 1 Tim. 6:5b ‘... die denken dat de godsvrucht een bron van winst is’

¹⁶ Dit stemt overeen met het voorafgaande v. 4 zowel als met 5:17,18. Zie ook 1 Kor. 9:7-14

¹⁷ 2 Tim. 2:9

¹⁸ Zie bijv. Jes. 55:11 & Pred. 11:1

¹⁹ 2 Tim. 4:10; 1:15

²⁰ 4:10-12

²¹ Hand. 15:37,38

²² 2 Tim. 4:12

²³ Hand. 20:4

²⁴ Ef. 6:21

²⁵ Kol. 4:7-9

²⁶ Tit. 3:12

²⁷ 2 Tim. 4:14,15. Deze Alexander kan de rel in Efeze veroorzaakt hebben, 12 jaar eerder (Hand. 19), maar was waarschijnlijk niet degene die Paulus noemt in 1 Tim. 1:20. De eerste A. was geen christen, de laatste, hoewel afvallig, wel

waarschuwde Zijn discipelen tegen de Farizeeën.²⁸ Is het fout te zeggen ‘de Heer zal hem vergelden’? Nee, wraak is aan de Heer.²⁹ Toch mogen we vergeving vragen voor vijanden.³⁰

²⁸ Matt. 16:6,11b,12

²⁹ Deut. 32:35; Rom. 12:19; Hebr. 10:30

³⁰ Luk. 23:24; Hand. 7:60